

LANDSSAMBAND ÍSLENZKRA ÚTVEGSMANNA

THE FEDERATION OF ICELANDIC FISHING VESSEL OWNERS.

HAFNARHVOLI, TRYGGVAGÖTU 11 · P.O.BOX 893 · REYKJAVÍK · TEL. 354-550 9500 · TELEFAX 354-550 9501

Nefndasvið Alþingis,
v/sjávarútvegsnefndar,
Þórshamri v/Templarasund,
150 Reykjavík.

Alþingi
Erindi nr. Þ 127/1904
komudagur 15.4.2002

nefndasvid@althingi.is

Reykjavík, 12.4.2002

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 38/1990 um stjórn fiskveiða með síðari breytingum. Þskj. 882 - 562. mál.

Með bréfi þessu viljum við ítreka þær óskir til sjávarútvegsnefndar sem settar voru fram á fundi með nefndinni í gær og eiga þær við verði auðlindagjald lagt á útgerðina í hvað mynd sem það kann að verða :

1. Stofnar sem ekki eru deilistofnar.

Veiðar úr stofnum sem ekki eru deilistofnar verði undanskildar gjaldtökunni, en það eru nú veiðar í Barentshafi og á Flæmskahattinum. Úthlutun þessara veiðiheimilda væri ekki til komin hefðu útvegsmenn ekki sótt í þá stofna sem um ræðir meðan veiðar úr þeim voru frjálssar. Afkoma af þessum veiðum hefur verið afar slök á undanförunum árum og af rækjuveiðum á Flæmingjagrunni hefur verið umtalsvert tap hjá flestum útgerðum. Það hefur leitt til þess að úthlutaður kvóti hefur ekki verið veiddur. Það sama var uppi á teningnum varðandi þann kvóta sem úthlutað var í rússneskri lögsögu þar til fyrir skömmu síðan.

2. Afla- eða afkomubrestur.

Ekki verði lagt á auðlindagjald verði afla- eða afkomubrestur í einstökum veiðigreinum. Ljóst er að eins og frumvarpið liggur fyrir verður gjald lagt á allar veiðigreinar þó afkoma þeirra kunnist að vera afar mismunandi. Benda má á að rækjuveiðar hafa átt mjög undir högg að sækja að undanförunu og afkoma af þeim verið neikvæð. Þá er ekki langt síðan að uppsjávarveiðar voru í verulegri lægð vegna verðfalls á afurðum.

Áfergjunni í álagningu virðast því miður fá takmörk sett í frumvarpinu sem lýsir sér best í því að samkvæmt lokamálsgrein 10. greinar þess virðist ekki eiga að endurgreiða það gjald sem innheimt hefur verið jafnvel þó úthlutaðar veiðiheimildir verði teknar til baka ! Reyndar er þessi grein með þeim ólíkindum að talað er um að það skuli endurgreiða hiuta gjaldsins en þó ekki það sem þegar hefur verið greitt.

Okkur er ómögulegt að skilja hvernig eitthvað verður endurgreitt ef það á ekki við um það sem þegar hefur verið greitt.

Meðfylgjandi eru tillögur útvegsmanna og sjómanna til sjávarútvegsráðherra um breytingar á lögum stjórn fiskveiða ofl. og röksemdir fyrir þeim sem kynntar voru á blaðamannafundi þann 24.1.2002. Við ítrekum þá ósk sem við settum fram á fundi með nefndinni í gær að farið verði að þessum tillögum.

Vegna ákvæða í 5. gr. frumvarpsins um heimild til að stækka krókaafلامarksskip úr 6 brúttórumlestum eða 6 brúttótonnum í 15 brúttótonn skal á það bent að samkvæmt núgildandi lögum er heimilt að flytja aflamark frá aflamarksskipum til krókaafلامarksskípa en ekki öfugt. Þetta er að sjálfsgöðu óverjandi mismunum sem við förum fram á að verði leiðrétt. Verði heimilt að stækka krókaafلامarksskip í 10, 12 eða 15 brúttótonn verður þessi mismunun enn verri.

Að lokum er sjávarútvegsnefnd hvött til að koma raunhæfri stjórn á veiðar sóknardagabáta. Það er óábyrg "fiskveiðistjórnun" að hafa sóknarfyrirkomulag þar sem aukning vélarafls er óheft. Þar með er stór þáttur þess sem ræður afkastagetunni undanskilinn sem óhjákvæmilega leiðir til ofveiði. Ekki er nóg að takmarka aukningu vélaraflsins eins, vegna þess að ýmsir aðrir þættir hafa hér áhrif s.s. gerð og búnaður bátanna. Því þarf að skilgreina sóknargetu hvers báts og tryggja að við endurnýjun þeirra verði ekki um aukningu sóknargetu að ræða. Rétt er að minna á að sóknardagabátar veiddu 7885 tonn af þorski á síðasta ári en viðmiðun þeirra er 1474 tonn. Ljóst er að stjórnvöld munu fyrr eða síðar verða að taka á þessu máli og eftir því sem það verður dregið lengur verður það erfiðara viðfangs. Nýleg lagaheimild til skiptingar sóknardaga þar sem horfið var frá því að telja sóknardaga í heilum sólahringum gerir úrlausn þess enn brýnni.

Virðingarfyllst,

f.h. Landssambands íslenskra útvegsmanna

Friðrik J. Arngrímsson

Tillögur til breytinga á lögum um stjórn fiskveiða ofl.

1. Takmörkun á framsali aflamarks ofl.

7. mgr. 12 greinar laga 38/1990 verði breytt þannig að í stað þess að nú er heimilt að framselja 50% af samanlögðu aflamarki sem fiskiskipi er úthlutað í upphafi fiskveiðaárs á grundvelli aflahlutdeildar þess, umfram aflamark sem flutt er til skips, verði einungis heimilt að framselja 25% af aflamarki sem fiskiskipi er úthlutað á grundvelli aflahlutdeildar þess, umfram aflamark sem flutt er til skips. Við mat á úthlutuðu aflamarki skal ekki einungis tekið tilliti til byrjunarúthlutunar heldur endanlegrar úthlutunar. Þá skal aflamark sem úthlutað er samkvæmt lögum nr. 151/1996 eða öðrum lögum og kolmunnaafli skips telja til mats á framsalsheimild. Sé aflahlutdeild flutt milli skipa í eigu sama aðila verði heimilt að flytja aflamark sem úthlutað hefur verið vegna aflahlutdeildarinnar ásamt aflahlutdeildinni. Flutningur aflamarks með aflahlutdeild þegar breyting verður á skipakosti sbr. 7. mgr. 12. gr. laga 38/1990 og þegar aflamark er flutt ásamt aflahlutdeild milli skipa í eigu sömu útgerðar skapar heimild til framsals allt að 25% af því aflamarki sem flutt er, hjá því skipi sem flutt er til, að svo miklu leyti sem framsalsréttur hefur ekki verið nýttur af því skipi sem flutt er frá.

Á hverju fiskveiðiári skal óheimilt að flytja til fiskiskipa meira aflamark en tvöfalt það aflamark sem skip fær úthlutað á grundvelli aflahlutdeildar sinnar.

Ákvæði 5. og 6. mgr. 12 gr. laga nr. 38/1990 um að veiði fiskiskip minna en 50% af samanlögðu aflamarki sínu tvö fiskveiðiár í röð falli aflahlutdeild þess niður verði felld úr gildi.

Nýtt ákvæði komi í lög um stjórn fiskveiða um að verði atvik eins og aflabrestur, dráttur á afhendingu nýs skips, frátafir vegna endurbóta, bilana eða tjóns á skipi til þess að skip nái ekki að veiða 75% aflamarki sínu verði frekara framsal aflamarks en 25% heimilað. *Samráðsnefndin skv. 14. gr. laga nr. 38/1990 gæti verið sá vettvangur sem legði mat á hvort frekara framsal en 25% verði heimilað.*

2. Skráning aflahlutdeildar og aflamarks.

Einungis verði heimilt að skrá aflahlutdeild og aflamark á fiskiskip. Verði verulegur dráttur á afhendingu nýsmíði verði unnt að skrá aflahlutdeild og aflamark á nýsmíðina í tiltekinn tíma.

3. Flutningur aflamarks milli fiskveiðiára.

Heimildir skv. 3. mgr. 10. gr. laga nr. 38/1990 um stjórn fiskveiða um flutning aflamarks milli fiskveiðiáramóta verði a.m.k. tímabundið auknar um 50%

4. Framsal aflamarks til erlendra skipa.

Ekki verði gerðar breytingar á lögum sem heimili einstökum útgerðum af framselja aflamark íslenskra skipa til erlendra skipa.

Fréttamannafundur
Landssambands íslenskra útvegsmanna,
Farmanna- og fiskimannasambands Íslands, Sjómannasambands Íslands og
Véltjórafélags Íslands

1. Tillögur til sjávarútvegsráðherra

Landssamband íslenskra útvegsmanna, Farmanna- og fiskimannasamband Íslands, Sjómannasamband Íslands og Véltjórafélag Íslands hafa sameiginlega farið þess á leit við sjávarútvegsráðherra að hann beiti sér fyrir breytingum á lögum um stjórn fiskveiða.

Tillögurnar felast í meginatriðum í því að heimild til framsals aflamarks frá fiskiskipi verði 25% af úthlutun á hverju fiskveiðiári og að ekki verði unnt að flytja meira aflamark til skips en jafngildi tvöfaldrar kvótaúthlutunar þess. Lagt er til að fellt verði úr gildi ákvæði um að veiði fiskiskip minna en 50% af samanlögðu aflamarki sínu tvö fiskveiðiár í röð falli aflahlutdeild þess niður. Þá er lagt til að verði óviðráðanleg atvik til þess að skip nái ekki að veiða 75% aflamarki sínu, verði framsal aflamarks umfram 25% heimilað.

Einnig er gerð tillaga um að aflahlutdeild og aflamark verði aðeins unnt að skrá á fiskiskip og að ekki verði gerðar breytingar á lögum sem heimili einstökum útgerðum af framselja aflamark íslenskra skipa til erlendra skipa.

Rétt er að taka fram að ekki eru gerðar tillögur um breytingar á heimildum til skipta á aflamarki eða til frjáls framsals aflahlutdeildar enda er þar um grundvallaratriði að ræða sem stuðlar að hagræðingu.

2. Helstu ástæður tillaganna

1.2. Sættir

Samtök sjómanna hafa frá því að núverandi fiskveiðistjórnun var tekin upp, verið andvíg sölu aflamarks. Rök þeirra eru að veiðiheimildum sé ekki úthlutað til að selja þær þriðja aðila heldur að þær séu veiddar af viðkomandi útgerð og stuðli þannig að atvinnuöryggi. Þá eru mörg dæmi þess að þeir sem kaupa aflamark í miklum mæli brjóti ákvæði laga og kjarasamninga með því að draga kostnað við kaupin frá heildarverðmæti afla, en það er ólöglegt. Þannig hafa sjómenn ekki fengið gert upp með réttum hætti, en það ástand hefur ekki síst leitt til endurtekinna verkfallsátaka. Aðilar telja að takmörkun framsals samkvæmt tillögum þessum sé til þess fallin að draga mjög úr líkum á árekstrum á milli aðila á þessum grundvelli.

2.2. Markmið með stjórn fiskveiða

Eitt af meginmarkmiðunum með stjórnkerfi fiskveiða er að ná fram hagræðingu með hæfilegri stærð fiskiskipaflotans og að laga hann að afrakstursgetu fiskistofnanna. Þróun síðari ára hefur verið sú að skipum sem hefur verið lagt, eða hefði verið lagt vegna kaupa á nýjum skipum eða samþjöppun aflaheimilda, hefur verið haldið til veiða á leigukvóta. Við setningu laga um stjórn fiskveiða var við því búist að unnt yrði að fella kröfuna um endurnýjunarréttinn niður er fram liðu stundir þar sem flotinn yrði lagaður að afrakstursgetunni. Það var ekki ætlunin að allt of mörg skip yrðu um að veiða of fáa fiska eins og raunin hefur orðið. Núverandi ástandi hefur verið lýst þannig að Ísland geti orðið ruslakista fyrir úreltan flota.

2.3. Of stór floti - álag á fiskistofnana - brottkast

Ekki þarf að hafa mörg orð um óæskileg áhrif of stórs flota á fiskistofna. Um það má m.a. vísa til þess sem kom fram á ráðstefnu FAO, "Ábyrgar fiskveiðar í vistkerfi sjávar", sem haldin var hér á landi í haust og á fyrirsparnarþingi sjávarútvegsráðherra sem einnig var haldið í haust.

Það er staðreynd að brottkast er vandamál á skipum sem hafa lítinn kvóta og m.a. hefur Fiskistofa staðfest það. Formaður félags útgerða kvótalitilla skipa hefur lýst þessu ástandi þannig að hann hafi keypt bát á árinu 1999 og gert hann út í meira en 2 ár og hent stórum hluta af afla skipsins. Slíkt framferði er algjörlega ólíðandi og miðast tillögurnar við að draga úr brottkasti.